І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 60. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 30-го БЕРЕЗНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 30, 1960 No. 60. VOL. LXVII.

ПРЕЗИДЕНТ ПОЧАВ ДОВІРОЧНІ РОЗМОВИ З МЕКМІЛЛЕНОМ У КЕМП ДЕЙВІД

ОБИДВА ДЕРЖАВНІ МУЖІ СПОДІВАЮТЬСЯ ЛЕГКО ПОРОЗУМІТИСЯ В СПРАВІ ВІДПОВІДІ НА СОВЄТСЬКИЙ НУКЛЕАРНИЙ ПЛЯН

Геттисбурґ, Па. — 28-го березня президент Айзенгавер і англійський прем'єр Мекміллен почали довірочні розмови, під час яких мають узгіднити відповідь на новий совєтський плян про припинення пробних нуклеарних проб. Президент Айзенгавер в товаристві прем'єра Мекміллена відчитав спільну заяву журналістам, які чекали на цих двох державних мужів при вході до дому нарад в Кемп Дейвід, в якій передбачалося, що прийде до швидкого порозуміння в цій справі між ЗДА і Великою Британією, і ті дві держави однозгідно будуть оцінювати нові совєтські пропозиції. В заяві говорилося також і про те, що дуже важливим є те, щоб можна було дійти до згоди з СССР в справі припинення пробних атомових експльозій, але ця згода мусіла б давати повні ґарантії, оперті на контролі, що вона дійсно буде здійснювана. Коли б вдалося припинити продукцію атомової і нуклеарної зброї, говориться в цій заяві, тоді можна б було зменшити видатки на зброю, а атомову енергію використати для мирних цілей.

Але ані ця заява ані слова пресового секретаря Білого Дому Джеймса С. Гаґерті і шефа британської інформаційної служби Леслі Гласса не вияснили журналістам, що було предметом цих довірочних розмов між Айзенгавером і Мекмілленом, і чи прийшло до вирівняння тих розходжень, які в цій справі існували між Лондоном і Вашинґтоном. Перед виїздом до Кемп Дейвід Мекміллен конферував із державним секретарем Крістіяном А. Гертером і з підсекретарем в державному департаменті Даґлесом Діллоном в справі торговельних змін в Европі у зв'язку з організацією країн в так званій економічній спільноті та інших господарських об'єднаннях. Підсекретар Діллон запевнив Мекміллена, що ЗДА не вмішуються до економічних диспут між окремими господарськими бльоками в Европі. В першому дні цих секретних розмов між Президентом і англійським прем'єром представники обидвох держав підкреслювали спільні пункти між Лондоном і Вашинґтоном, і зовсім не згадували про те, що роз'єднює обидві країни. Говорять, що англійці змінили своє становище в тому напрямі, щоб зблизитися до американського погляду в цій справі.

В КОНҐРЕСІ ЗНОВУ ЗАПРОПОНОВАНО РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

РЕЗОЛЮЦІЯ, ЗАПРОПОНОВАНА КОНҐРЕСМЕНОМ ФІГЕНОМ І СЕН. ДОГЛЕСОМ, ЗАКЛИКАЄ ПРЕЗИДЕНТА ВІДДАТИ СПРАВІ ВИЗВОЛЕННЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ ПЕРШЕНСТВО НА КОНФЕРЕНЦІЇ „НА ВЕРШИНАХ"

Вашинґтон. —. Конґресмен Майкел Фіґен запропонував Палаті Репрезентантів нову резолюцію, якою Конґрес ЗДА підкреслив би знову свою стурбованість фактом поневолення Москвою цілого ряду колись вільних і незалежних націй, між ними й України, та закликав би Президента З'єдинених Держав віддати справі визволення цих поневолених націй першенство на найближчій конференції „на вершинах". В резолюції, що має число 636 та яку, після прочитання в Палаті, скеровано до палатної комісії закордонних справ, між іншим сказано:

„Тому, що володарі Совєтського Союзу все наново заявляли свою рішучість безупину продовжувати свої політичні, господарські й ідеологічні зусилля для перемоги комунізму в світі і

Тому, що лідери російського комунізму, в своїх змаганнях досягнути ту ціль, силою зброї, підривности, інфільтрації та інших незаконних способів накинули свій маріонетковий комуністичний уряд народам Польщі, Мадярщини, Литви, України, Чехо-Словаччини, Латвії, Естонії, Білоруси, Румунії, Східньої Німеччини, Болгарії, континентального Китаю, Вірменії, Азербайджану, Грузії, Північної Кореї, Альбанії, Ідель Уралу, Тибету, Козакії, Туркестану, Північного В'єтнаму та інших країн; і

Тому, що вожді російського комунізму застосували організовану тиранію, терор, масові вбивства і депортації та інші нелюдяні засоби для зламання духа народів тих окупованих націй і для перетворення їхніх країн у політичні, соціяльні, економічні і культурні копії російської совєтської держави; і

Тому, що у прямому нехтуванні зобов'язань, встановлених в Атлантійській Хартії та постановах Ялтинського договору, народам тих окупованих націй все ще відмовляється права на демократичне самоуправління та можливости вибрати собі у вільних і неспутаних виборах уряд свого власного вільного вибору; і

Тому, що 86-ий Конґрес З'єдинених Держав одноудушно схвалив резолюцію про Тиждень Поневолених Націй в доказ своєї підтримки законних аспірацій народів окупованих держав, признаючи цим спільну боротьбу всіх поневолених націй, що впродовж останніх 42 років були силою включені в російську комуністичну імперію; і

Тому, що Президент З'єдинених Держав приєднався до цієї акції Конґресу, підписавши цю Резолюцію як закон і публічною Оро-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ПАПА ІВАН XXIII НАЙМЕНУВАВ ТРЬОХ НОВИХ КАРДИНАЛІВ, ПРІЗВИЩА ЯКИХ ЗАДЕРЖАНО В СЕКРЕТІ

Рим. — В понеділок дня 28 березня проголошено призначення десяти нових кардиналів, найменованих Папою Іваном XXIII-ім. Прізвища трьох із новонайменованих кардиналів не проголошено і вони мають бути задержані в секреті не тільки для зовнішнього світу, але і для самих членів священної Колеґії Кардиналів. Вони будуть виявлені колись у майбутньому, під час якогось чергового консисторіяльного засідання Колеґії Кардиналів. Із 10 новонайменованими кардиналами Священна Колеґія складається під сучасну пору із 88 кардиналів, з-поміж яких 33 є італійцями. В церковних колах переконані, що Папа задумує збільшити число кардиналів до 100. У понеділковому консисторіяльному засіданні брало участь 37 кардиналів і Папа Іван XXIII виголосив до них промову, сповнену віри у благословенний мир і радісне майбутнє. Поміж новонайменованими кардиналами, що їх прізвища проголошено, є архиєпископ Татсуо Дої із Токіо, архиєпископ Руфіно Дж. Сантос з Манілі, єпископ Лавріян Руґамбва з Танганіки, що буде першим кардиналом негритянського походження, архиєпископ Бернард Ян Альфрінк з Утрехту в Голляндії, архиєпископ Жозеф Лєфебрв з Бурж у Франції, о. Люїджі Тралія, італієць з Ватиканської Курії й о. Антоніо Баччі теж з Ватиканської Курії. Найменований кардиналом неґр Руґамбва був народжений ще як поганин. З приводу задержання в секреті прізвищ трьох новонайменованих кардиналів в політичних колах думають, що це архиєпископи або єпископи, які перебувають в комуністичному ув'язненні. Дехто називає між ними празького архиєпископа Йосифа Берана. У своїй промові Папа згадав про заслужених для Церкви пастирів які терплять тяжкі муки і переслідування за свою любов до Христа і до його святої Церкви.

Під час нових заворушень у Південній Африці згинуло 15 осіб

Йоганнесбурґ, Південна Африка. — Расові заворушення, що виникли останніми тижнями в Південній Африці, і внаслідок яких згинуло 72 особи, відновилися з понеділка на вівторок у семи містах на південь від Йоганнесбурґу. У висліді цих нових заворушень мало згинути знову 15 осіб і десятки осіб були поранені. Виявилися ці заворушення у збройних сутичках між африканцями і поліцією й між тими робітниками, які не приєдналися до протесту і цього дня працювали. Спричинники нових заворушень обкидували працюючих робітників камінням і стріляли до них, підпалюючи водночас із цим церкви, урядові будівлі і залізничі станції. Докладної кількости вбитих і поранених поліція не змогла досі встановити. Між вбитими є один поліцист.

ЗАХІД ЗАПРОПОНУВАВ СОВЄТАМ ЗАГАЛЬНИЙ ПЛЯН ПОСТУПОВОГО РОЗЗБРОЄННЯ

Женева. — Представники західніх держав випрацювали і передали на розгляд совєтської делеґації нові пропозиції в справі встановлення широкої програми міжнародного роззброєння, що мала б бути здійснювана в рямцях окремої організації без тісного зв'язку з Об'єднаними Націями і без права вето окремих держав. Запропонована Заходом програма передбачає контролю над роззброєнням в усіх ділянках мілітарної справи, починаючи від складення рушниць до знищення запасів нуклеарної зброї. Компетенції і склад цієї майбутньої роззброєневої організації мали б збільшуватися поступово, згідно з кожночасними новими домовленнями чи договорами в тій або іншій ділянці міжнарод. роззброєння. Керувати цією майбутньою роззброєневою організацією мав би окремий комітет в складі 14 осіб, в якому великі держави мали б своїх постійних репрезентантів, але — на відміну від Об'єднаних Націй — без права вето. Інші члени цього екзекутивного комітету мали б бути вибирані під час сесій окремої ради, вибираної усіма тими державами, які підписали договір про роззброєння. Реферував нову програму роззброєння під час чергового засідання роззброєневої конференції в Женеві, що в ній беруть участь представники 10 держав, італійський репрезентант Франсіско Кавалєтті. Згідно з його реферуванням до компетенції майбутньої роззброєневої організації належало б збирання інформацій про випускання нових сателітів і про дійсний стан збройних сил в кожній країні, перевірювання вирішених уже заходів до роззброєння і проголошеної редукції наявних збройних сил, як теж контроля над наявними запасами звичайної військової зброї. Водночас із цим ця міжнародна установа мала б збирати і допильновувати договори про припинення продукції різних родів нуклеарної зброї. Так же само до неї мала б належати контроля над використанням мілітарних засобів для мирних цілей. Запропонована Заходом програма загального роззброєння мала б бути здійснювана поступово, етапами. Так же само щойно пізніше мали б бути встановлені рямці її співпраці з Об'єднаними Націями.

Канадійська торговельна надвишка в січні і лютому становила $ 1,200,000

Оттава. — Торговельний балянс Канади в двох перших місяцях цього року значно поправився і становить надвишку $1,200,000. Експорт у січні і лютому цього року збільшився на 27.1 відсотка і становить $852,000,000, а минулого року в тому самому часі — $670,200,000. Імпорт в тому самому часі цього року збільшився на 8 відсотків і виносив $850,800,000, а минулого року в січні і лютому — $784,900,000. В місяці лютому експорт Канади був на одну третю більший, як в тому самому місяці минулого року і виносив $430,100,000, а в лютому 1959 — $322,200,000. Імпорт в лютому ц. р. збільшився вже на 19 відсотків і становив $854,300,000, а рік тому — $381,600,000. Найбільше збільшився імпорт товарів із ЗДА. Збалянсування торговельного бюджету — це великий успіх прем'єра Джана Діфенбейкера, який вже третій рік бореться за те, щоб перемогти ті торговельні дефіцити, які були за попередніх урядів.

Українська Громада в Пассейку відмітила роковини Т. Шевченка

Пассейк, Н. Дж. — В неділю 27-го березня ц. р. тут в приміщенні новонабутого будинку Української Централі відбулося заходом Українських Злучених Організацій, Відділу УККА, свято в честь Тараса Шевченка, підготоване передовсім силами місцевої молоді, зорганізованої в СУМА, Пласті та в Школі Українознавства. Оркестра СУМА під диригентурою Р. Маца відіграла „Заповіт", після чого голова Відділу УККА пані М. Стефанів, відкрила свято. Учні Школи Українознавства продеклямували уривки з творів Т. Шевченка, зібрані під гаслом Поклін Шевченкові, а хор тієї Школи відспівав пісню „Садок вишневий". На дальшу програму склалися деклямації пластунів Орисі Медвідь та пл. Ваня, фортепіянове сольо Ірини Біляк, декілька пісень відспіваних хором Союзу Українок під орудою Тамари Кардашинець, та продукції оркестри СУМА. Промову виголосив д-р Ярослав Падох.

Олександер Семененко прибув до ЗДА на постійне перебування

В понеділок дня 28 березня ц.р. відвідав головну канцелярію УНСоюзу і редакцію „Свободи" відомий український суспільний діяч Олександер Платонович Семененко, який останніми днями разом із своєю дружиною Марією прибув із Південної Бразилії на постійне перебування до ЗДА і поселився в Ню Йорку. Під час визвольних змагань Олександер Семененко працював в адміністраційній системі Центральної Ради і потім за совєтської вже влади працював у Харкові, як адвокат-криміналіст і був два рази заарештований совєтською владою. Під час другої світової війни приймав участь в організуванні українського національного життя на Харківщині й очолював міське правління Харкова в рр. 1941-1943. Вийшовши на еміґрацію, у Німеччині продовжував роботу в ділянці суспільної опіки над втікачами з Наддніпрянщини і був заступником голови Українського Національного Комітету. Після закінчення другої світової війни до 1948 року був юридичним дорадником голови УАПЦеркви св. п. Митрополита Полікарпа. В 1948 році виїхав до Південної Америки, де вів своє підприємство і допомагав в інформуванні південно- американського світу про українські справи. Відвідав гол. канцелярію УНС і редакцію „Свободи" п. Семененко в супроводі ред. Володимира Душника, із яким та з його дружиною Марією він співпрацював у Ріо де Жанейро в допомогово-еміґраційних справах.

Цього ж самого дня відвідав УНС і редакцію „Свободи" письменник і журналіст Михайло Бажанський з Дітройту, колишній довголітній голова Українського Літературно-Мистецького Клюбу і Дітройті і тепер генеральний секретар Головної Пластово Булави.

ПЕРШОГО КВІТНЯ ПОЧИНАЄТЬСЯ ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ, В ЯКОМУ МОЖЕМО І ПОВИННІ СТВЕРДИТИ НАШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПОХОДЖЕННЯ

За два дні, 1-го квітня 1960, велика, 160-тисячна армія урядовців федерального Бюра Перепису Населення почне відвідувати всі мешкання для важливого у багатьох відношеннях перепису населення З'єдинених Держав Америки. Цим разом, як уже інформовано, особи різних етнічних походжень матимуть можливість встановити це своє походження правильними відповідями на запити P8, P9, P10 і P11, що відносяться до місця народження кожної особи, її батьків та матірньої мови. Ці запити є на індивідуальних формулярах для перепису, себто на тих, що їх виповнятиметься для кожної особи. Ці формуляри є легко синявої краски і їх матимуть зі собою та даватимуть кожному урядовці (енумератори), що переводитимуть перепис. Раніше кожна родина одержала білий формуляр, на якому цих запитів немає, але ці формуляри призначені тільки для попередження і полегшення та деякої перевірки самого перепису і тому немає причин непокоїтись тим, що на них немає згаданих чотирьох запитів, що відносяться до встановлення національного походження. Побіч поміщена фотокопія тієї частини індивідуального переписного формуляра, на якій подані запити, що встановлюють походження переписуваного. Тепер дуже важливе, щоб усі ті особи, які народились на етнографічній українській території, без уваги на те, до якої держави ця територія належала, подавали точно, що вони чи їхні батьки народились на Україні. Значить треба забути про Австрію, Польщу, Румунію, Чехословаччину, Росію чи Совєтський Союз і кожна особа, що народилась в Галичині, на Лемківщині, Бойківщині, Закарпатті, Буковині, Басарабії, Волині, Поліссі Наддніпрянщині та всіх її частинах повинна називати місцем свого народження тільки Україну. Для загальної орієнтації подаємо внизу мапу із зазначенням етнографічних українських земель, як і частини територій, на яких говориться українською мовою. Ті особи, що самі чи їхні батьки народились в інших країнах, як корінна Польща, корінна Московщина, Німеччина, Франція, Еспанія чи будь-яка інша країна світу, повинні так правильно ствердити в переписі населення, а своє українське національне походження вони повинні ствердити поданням української мови, як матірньої, якщо, очевидно, та мова є їхньою матірньою мовою, себто якщо нею говорять вони чи говорили їхні батьки. Справа перепису населення і ствердження в ньому українського походження є справою першої ваги для країни і нашої спільноти і тому кожний повинен припильнувати, щоб не тільки він сам, але й всі члени його родини та його сусіди і знайомі дали на всі запити правильні відповіді, в цьому і на запити про їх походження, означуючи це походження правильно, як українське.

Other—Write in:
(For example: Son-in-law, mother, uncle, cousin, etc.

P8. Where was this person born?
(If born in hospital, give residence of mother, not location of hospital)
If born in the United States, write name of State.
If born outside the United States, write name of country, U.S. possession, etc. Use international boundaries as now recognized by the U.S Distinguish Northern Ireland from Ireland (Eire). Ukraine
(State, foreign country, U.S. possession, etc.)

P9. If this person was born outside the U.S.—
What language was spoken in his home before he came to the United States? Ukrainian

P10. What country was his father born in?
United States ☐ OR Ukraine
(Name of foreign country; or Puerto Rico, Guam, etc.)

P11. What country was his mother born in?
United States ☐ OR Ukraine
(Name of foreign country; or Puerto Rico, Guam, etc

P12. When did this person move into this house (or apartment)?
(Check date of last move)

Фотокопія частини переписного формуляра із запитами, що дозволяють нам встановити наше українське походження.

Мапа етнографічної української території. Хто народився в межах цієї території, повинен в переписі населення ствердити, що Україна є місцем його народження чи народження його чи її батьків і тоді також його чи її матірня мова повинна бути означена правильно, як українська (а не лемківська, бойківська чи подібна, бо це тільки діялекти-говірки одної-сі української мови).

Найвищий Суд ЗДА відкинув апеляцію совєтського шпигуна полковника Абеля

Вашинґтон. — Найвищий Суд ЗДА більшістю 5-ох до 4-ож голосів відкинув апеляцію совєтського шпигуна полковника Рудольфа Івановича Абеля, який був заарештований 21-червня 1957 року в Брукліні в готелі, і який пізніше був засуджений за шпигунство в користь СССР до 30-річної кари тюрми. Він відбуває кару у федеральній тюрмі в Атлянті, Джорджія, а вносив апеляцію тому, що згідно з твердженням його адвоката, він був незаконно засуджений, бо його засуд був оснований на тих предметах, які агенти ФБІ забрали під час ревізії, хоч не мали на неї судового дозволу. Чотири судді підтримували твердження оборонця, але більшість суддів Найвищого Суду ЗДА визнала розправу за законну і відкинула апеляцію Абеля.

Паризький кореспондент „Свободи" заарештований

Париж. — Місцевий тижневик „Українське Слово" в числі з 27-го березня інформує:

„На іншому місці говориться про одноденний арешт і звільнення редактора нашого часопису О. Ждановича. 22-го березня ред. О. Жданович — заарештований вдруге. Коли пишемо ці рядки, не знаємо ще місця його перебування — вивезений на Корсику, чи затриманий в Метрополії..."

Ред. О. Жданович є кореспондентом „Свободи" і початково йому пощастило, виїздом у Савою, оминути долі усіх тих „запідозрених в антикомунізмі", що їх французька влада „запросила віддалитись" на Корсику у зв'язку з відвідинами Хрущова. Остання його кореспонденція вже з Парижу надрукована у „Свободі" з 25-го березня ц. р.

В АМЕРИЦІ

● В неділю 27-го березня в Алабамі і Джорджії члени таємної організації „Ку -Клукс Клан" публічно на площах вздовж автострад палили хрести, щоб цим зазначити, як підкреслив один із притриманих членів цієї організації, що „вони є зорганізовані і діють". „Ку Клукс Клан" постав в перших роках після громадської війни, на початку 20-го віку члени цієї організації виступали проти католиків, а тепер вони поборюють ще і жидів та неґрів.

● Фльота спустить на воду 14-го травня вже п'ятий підводний човен, який зможе випускати ракети „Поляріс", і її хрищеною матір'ю буде пра-правнучка президента Линкольна, панна Мері Линколн Боквіт із Манчестеру, Вермонт. Цей підводний човен є збудований в Портсмуті, Ню Гемпшир, і він озброєний буде 16-ма ракетами середнього засягу типу „Поляріс".

● 15-річний юнак із Брукліна, Н. Й., Пітер Мансері скаржить повітовий суд в Брукліні за те, що минулого року його були заарештували і судили за вбивство 65-річного Едварда Ботлера, і домагається відшкодування у висоті одного мільйона долярів, бо суд виявив, що Мансері не є винний в убивстві.

У СВІТІ

● Прем'єр Непалю Б. П. Коірала заявив під час свого перебування в Калькутті в Індії, що Комуністичний Китай не порушував ніколи суверенних прав Непалю щодо його території і що Непаль не мав ніякого конфлікту з комуністичним Китаєм в справі своїх кордонів. Склав цю заяву Коірала після 12-денних відвідин в комуністичному Китаю. Справа індійсько-китайських граничних спорів під час його розмов з комуністичним урядом Китаю не була заторкувана.

● На Пацифіку відбулися великі військові маневри, що в них брали участь не тільки різні з'єднання американських збройних сил, але й теж військові відділи національного Китаю, зокрема тайванська морська піхота. Маневри тривали чотири дні і в них взяло участь 170 кораблів, 500 літаків і 60,000 вояків, в тому 11,000 національних китайців. „Оборонці" Формози (Тайвані) „відбили" „ворожі" висади війська.

● Міністер виховання в ізраїльському уряді Залман Арапне зрезиґнував із свого становища через конфлікт з більшістю уряду в справі творення професійних спілок учителів вищих шкіл. Уряд став на становищі, що ця справа не належить до компетенції міністра виховання.

● Французькі нурці знайшли тіло Конрада Лімбо, американського біолога і дослідника підводного світу, професора Каліфорнійського університету. Він зник 20 березня ц. р., під час досліджування дна ріки поблизу Марселю.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Віра в молодь

Саме тепер відбувається у Вашингтоні конференція Білого Дому в справах дітей і молоді. Вона має ювілейний характер, бо такого роду конференції, які відбуваються щодесять років, започаткував президент Теодор Рузвелт точно 50 років тому. Конференцію відкрив тепер президент Двайт Д. Айзенгавер, уже цим самим підкреслюючи увагу і дбайливість, що їх прикладає нація справі виховання молоді. У своїй промові Президент підкреслив „непохитну віру" в американську молодь і молодь взагалі, зокрема в те, що вона в цій міжпляннетарній добі зуміє здобути справедливий мир.

Варто згадати, що в конференції бере участь понад 10.000 учасників і гостей, а приготовляло її приблизно п'ять мільйонів людей по стейтах, повітах і громадах. Тому, що конференція має урядовий характер, у її підготові розглянено на урядовій і на громадській базі величезний комплекс проблем молоді і її виховання ,отже висловлена Президентом віра в молодь базувалась також і на знанні справи.

Завданням і ціллю конференції є „поширення і збільшення нагод для дітвори і молоді усвідомити свій потенціял для творчого життя в мирі і гідності". Іншими словами, це завдання можна схарактеризувати як бажання допомогти молоді збагнути її можливості тепер у підготові до життя в майбутньому.

Саме ці завдання конференції Білого Дому насувають багато думок також для нашої українсько - американської спільноти в її виховних зусиллях та в піклуванні молоддю. Якщо б ми потрапили з'ясувати нашій молоді її потенціял і заохотити її використати всі можливості в підготові до майбутнього життя і праці під кутом загальних і специяльних цілей, які стоять перед вільною молоддю поневоленої нації, то ми цим здобули б передумову і гарантію того вимріяного „кращого майбутнього".

Об'єктивно треба ствердити, що наша суспільність розуміє і оцінює проблему виховання молоді. На це можна було б навести дуже багато переконливих доказів, бо саме справі молоді та її виховання присвячена головна частина нашої громадської активности. І тому ми оправдано можемо поділяти віру президента Айзенгавера, мавши на думці зокрема нашу молодь, як частину американської, якій, зокрема, лежить на серці майбутній „мир із справедливістю та гідністю для всіх", в тому числі й для українського народу, з якого вона походить.

Дві оцінки

Американська преса, радіо, телевізія подають широкі звідомлення про подорож совєтського диктатора Нікіти Хрущова по Франції. У звідомленнях не багато нового поза тим, що ми мали нагоду спостерігати, читати й слухати про відвідини його в цій країні минулого року. Різниця хіба в тому, що французький уряд на час приявности Хрущова „запросив віддалитись" на Корсику „запідозрених в антикомунізмі" емігрантів і що в деяких скомунізованих місцевостях Франції, зокрема в Марселі, комуністичні п'ятиколонники влаштовують привітальні маніфестації.

В основному Хрущов у Франції, подібно, як раніше в Америці, поводиться — кажучи його рідною мовою — як настоящий клоун. Тільки до такого висновку міг прийти кожний, хто приглядався телевізійним репортажам з його поїздки по Америці і тепер читає репортажі з його відвідин у Франції. В Америці він говорив про „здохлих щурів", вимахував руками, злостився та погрожував і, якби не повторені кілька разів заклики президента Айзенгавера та інших представників уряду, щоб нарід виявив „гостеві" максимальне вирозуміння, то подорож Хрущова могла б легко закінчитись якимось непередбаченим його блазенством.

Тим часом у забріханій до безтями совєтській пресі і пропаганді того блазня змальовується, у зв'язку з цими відвідинами, як героя над героями. Читаючи в совєтській пресі описи тих відвідин, читач міг би прийти до переконання, що ввесь світ упав до ніг „Нікіти Сергєєвіча", що всі президенти, міністри і народи віддають йому малощо не божеську пошану й прагнуть бодай діткнутись краєчка його одягу.

Очевидно, що на ввесь той цирк із Хрущовим у головній ролі блазня можна було б лише здвигнути раменами і, махнувши рукою, перейти до порядку дня. Проте, як трагічно виглядає сьогоднішній світ, коли такий блазень, із це раз виявлений ним кровожадними інстинктами, є диктатором великої імперії, що в кожній хвилині може спричинити світову катастрофу.

Федералістська фальшивка

По сторінках російської еміграційної преси, зокрема нюйоркського „Нового Руського Слова", товчеться часто-густо крикливе названня „Блок нациналов-народов Россиии", без будь-якого ближчого визначення і без будь-яких підписів хочби й одного з репрезентантів цих народів. У своїх протестах, деклярацях і комунікатах цей анонімовий бльок не обмежується тільки поборюванням незалежницьких змагань поневолених Москвою народів, але й частенько стає в ролю судді та прокуратора, обвинувачуючи самих же таки росіян у потуранні „сепаратистам" і в толеруванні сепаратистських тенденцій в... американській політиці.

У виданнях цього анонімового федералістського бльоку знаходиться, як то виходить із надрукованих у російських газетах платних оголошень і не-платних комунікатів, навіть окрема видавнича спілка, прозвана бундючно „Правда про Росію", заснована якимись невідомими чинниками для публікування усяких памфлетів і пашквілів — проти всіх наявних і евентуальних „розчленителів" возвеличуваної „бльоком націоналов" імперської Росії. В цьому то видавництві появилася недавно „Неізвращонная історія України - Русі" спрепарована „небезізвєстним" Андреєм Діким на підставі скрупулятно повизбируваного „ізвращонного" антиукраїнського матеріялу, що його давно вже повідкидали навіть самі ж таки російські науковці і дослідники.

Край заслони з-над цього мітичного „бльоку" відкрив нещодавно один із справжніх таки „націоналів" Г. Гурджіян у своєму листі до редакції „Нового Русского Слова", надрукованому 17-го березня ц. р.

„Повідомлення Бльоку Націоналів — Народів Росії, — пише Гурджіян, — ніколи не подає підписів осіб, які його очолюють. Зумисне це дієтьєя чи випадково? Виходить так, що є в нас організація, є керівники, але ті ж керівники чомусь законспіровують свої прізвища. Ось уже багато років, як виникла ця організація, але ніколи я не зустрічав повідомлення про вибори правління, про його склад, про кількість членів, про керівників — ким і коли вони вибрані. Не зустрічав теж ніколи, які народи - націонали входять до цього бльоку, не кажучи про якесь звітування. Мене як „націонала", часто запитують про цю організацію, думаючи, що і я належу до цього бльоку, але я не можу нічого путнього сказати, бо ж і сам не знаю нічого про цей бльок. Знаю тільки, що керують ним дві особи безмінно на протязі довгих літ, при тому обидва вони слов'янського походження".

Два тижні минуло з часу, як появився цей запит з вимогою виясенння, що таке „бльок націоналів" і хто за ним стоїть, але й досі ні Гурджіян, ні „націонали" не дізналися правди про організацію, яка нібито їх об'єднує. Не дізналися і не дізнаються, бо цілий отой бльок націоналів — це тільки одна із чергових федералістських фальшивок, створена для баламучення наївних людей і для дезінформації деяких американських чинників, зацікавлених у справах народів Сходу Европи.

Євген Онацький

ТЕРОРИЗМ В АРҐЕНТИНІ І ПЛЯН КОНІНТЕС

Буенос Айрес. — В Арґентині з 15 березня ц. р. ввійшов у силу т. зв. Плян Конінтес, опрацьований вже давніше, 14 листопада 1959 р. на випадок „заворушень всередині держави". На підставі цього пляну вся поліція арґентинських провінцій перебуває тепер під керівництвом збройних сил, — не кажемо „під керівництвом військовим", бо в Арґентині існує чіткий поділ на військо, летунство (авіяцію) та фльоту, що творять разом „збройні сили", координуючи свої акції. Щодо поліції Буенос Айресу чи т. зв. федеральної поліції, то вона безпосередньо залежить від федерального уряду. Рішення ввести в дію „Плян Конінтес" було прийняте на драматичній нараді, що її відбув у неділю 14 березня президент Фрондізі з міністрами збройних сил у зв'язку з новим терористичним актом, жертвами якого впали дівчинка трьох років і п'ять інших осіб, а весь будинок, де вони жили, обернувся в руїну. Значної матеріяльної шкоди зазнали й сусідні будинки підміської дільниці Олівосу.

Замах на родину майора Кабрери в Олівосі був лише одним із багатьох терористичних актів, які протягом останніх дев'ятьох місяців осягнули застрашливої цифри 330. Ще недавно часописи були повні драматичних описів пожежі нафтової стації Shell в Кордобі, що вибухла внаслідок підложених бомб. Не тільки та стація з дорогоцінними запасами нафти і майже з усіма її урядженнями була знищена, але погоріли й сусідні приватні будинки, в яких 13 осіб загинули — кілька відразу, а решта пізніше в страшних стражданнях. І в тому числі — більшість жінок і дітей.

Не минало дня без того чи іншого замаху, що в більшості залишалися без виявлення винних. Коли ж таких і знаходжувано, то їх, внаслідок невідповідного, не достосованого до таких обставин карного кодексу, засуджувано на кілька місяців ув'язнення, що, розуміється, нікого не могло відстрашувати. Одночасно з цими замахами, що мають явно політичний характер і походять із ясно окреслених пероністичних, а в деяких випадках і комуністичних осередків, розвинулася в Арґентині надзвичайна активність кримінальних банд, що зі зброєю в руках, серед білого дня нападають на крамниці, на фабрики, банки, кредитові установи і на окремих осіб, грабуючи їх, а іноді і вбиваючи. Поліція виявилася неспроможною опанувати цей ненормальний стан речей. Суспільство почуло себе залишеним напризволяще, майже без уєякої охорони.

Опозиційна демократична преса почала обвинувачувати уряд в бездіяльності і в нездатності опанувати злочинність, що веде країну до анархії. В такій ситуації замах на родину майора Кабрери в Олівосі був останньою краплею, що переповнила чашу і викликала хвилю обурення в широких колах громадянства, особливо серед антипероністично настроєних збройних сил. Систематична повторюваність замахів вказувала на існування осередку, який керує цією акцією, а розміри замахів указували на те, що цей осередок розпоряджає дуже значними засобами. Світлини по часописах і хронікальні фільми виявили наглядно, якою страшною силою була наснажена та бомба, що буквально висадила в повітря великий двоповерховий модерний будинок майора Кабрери: такою бомбою не могли розпоряджати якісь окремі терористи, дилетанти, тут могла бути мова тільки про могутню організацію, що ставить своєю ціллю викликати в суспільстві паніку і посіяти анархію. Вражало також і те, що в країні, де автомобілі коштують величезних грошей, терористи і взагалі всякі злочинці мають усі засоби для того, щоб по виконанні замаху негайно зникнути.

І тому створено Плян Конінтес, за яким акти терористу, саботажу і підривної діяльности підпадають юрисдикції військових трибуналів, що забезпечують обвинуваченим правну оборону, але вживають далеко суворіший кодекс, ніж той, що його практикують звичайні цивільні суди. Крім того, Плян Конінтенс надає право військовій владі переводити, з допомогою поліції, енерґійні розшуки терористів і взагалі всіх осіб, запідозрених у підривній діяльності. Внаслідок цього, в першу ж ніч після запровадження Пляну Конінтес, проведено в самому лише Буенос Айресі 1.600 трусів і заарештовано кілька дисятків осіб.

Можна бути різної думки щодо теперіш. арґентинського уряду. Особливо можуть бути незадоволені цим урядом пероністи, що, розпоряджаючи, як вони запевняють, 4,000.000 голосів організованого робітництва, які допомогли Фрондізі виграти президентські вибори, опинилися у розбитого корита. У виборах 27 березня, що мають частково обновити Конґрес республіки, вони навіть не мають права брати офіційної участи, як партія; і голосуватимуть, як окремі громадяни, білими картками, сподіваючись у той спосіб виказати, яку вони мають силу, але білими картками голосуватимуть також і комуністи. Але все ж трудно знайти якесь виясення тій терористичній акції, яку вони розвинули і яка звертається в остаточному висліді проти країни, руйнуючи її і так не надто сильні економічні ресурси і вносячи в населення елементи морального розкладу. Можна зрозуміти і вияснити терориам, що його вживають громадяни окупованої країни проти окупанта, і окремі акти тероризму, що їх виконують революціонери в ім'я своїх ідеалів, коли вони при тому вибирають за свої жертви людей безпосередньо відповідальних за той чи інший напрямок політики і готові принести в жертву своє власне життя, щоб заманіфестувати перед світом відданість своїй ідеї. Але немає ніякого вияснення масовому терориамові, скерованому проти майна власної країни і проти власних співгромадян що в більшості випадків (як от кидання бомб під поїзди чи автобуси, підкладання їх у виходках таких установ, як пошта, куди заходять і поштовики і люди з вулиці) не беруть жадної участи в політиці взагалі, а в урядовій зокрема. Що і кому завинили ті 13 осіб, що загинули в Кордобі? Що і кому завинила трилітня дівчинка Кабрера?

Похорон її перетворився у величну антитерористичну маніфестацію, в якій взяли участь найбільш репрезентативні люди країни, в тому числі недавній президент Арґентини ген. Арамбуру, адмірал Рохас, міністер господарства і соціяльного забезпечення Альсоґарай і понад три тисячі інших. Родина майора Кабрери одержала тисячі телеграм із різних частин країни. Майже нікому досі невідоме ім'я Кабрери набрало символічного значення — протесту проти безглуздої жорстокости і неморальних засобів політичної дії.

Вол. Кубійович

НАЦІОНАЛЬНИЙ СКЛАД НАСЕЛЕННЯ УССР

(2)

Українці в СССР і за межами УССР

На підставі перепису 1959 року в усьому СССР жило 36 981 000 українців, в тому числі в УССР 31 862 000, а 5 129 000 (або 13,9%) в інших республіках. Порівняймо ці дані з даними перепису 1926 року (в кордонах до 1939 року, себто порівняння лише приблизне):

	1926 р.		1959 р.	
	в тис.:	%	в тис.:	%
Увесь СССР	31.195	100.0	36.981	100.0
В тому числі УССР	23.219	74.4	31.852	86.1
Інші республіки	7.976	25.6	5.129	13.9

В світлі цих чисел українці, що жили в СССР, але за межами УССР, зазнали б катастрофічного спаду: їхнє число зменшилося б на 36%, при одночасному зростові всього населення в цих республіках на 30% (числа приблизні). Так як ми висловлювали думку, що висліди перепису 1959 року є в загальному вірні, якщо йдеться про національний склад населення УССР, так ми в праві сказати, що числа українців в інших республіках подані зовсім невірно. Справді, не можна заперечувати, що українці за межами УССР зазнають деякої русифікації, на що впливають, між іншим, виключно російські школи, брак будь-яких прав української мови, брак української преси й книги, але є дуже сумнівним, чи вона пішла аж так далеко. Треба також брати до уваги, що русифікація є насамперед мовною русифікацією, а перепис 1959 року фіксує українців не за мовою, а за національністю. І найважливіше — в період між двома переписами відплинуло з України кілька мільйонів українців за її межі, передусім до Азії, і не було ще часу, щоб вони підпали русифікації. Нарешті, більшість українців за межами УССР суцільно заселює суміжні з УССР землі, які становлять частину української етнографічної території і є лише штучно відірвані від України. З другого боку, більше старих і нових українських поселенців в Азії заселює ті самі терени і становить на них більшість. Переходячи да аналізи розміщення українців в поодиноких республіках, подаємо їх числа в 1 000 і у % до всього населення даної республіки в (дужках):

Республіки	Число українців 1926		1959	
Російська РФСР	6.871	(7.3)	3.377	(2.9)
Білоруська	700	(9.0)	150	(1.9)
Молдавська	?	?	421	(14.6)
Литовська	—		18	(0.7)
Латвійська	—		29	(1.4)
Естонська	—		16	(1.3)
Грузинська	14	(0.5)	52	(1.3)
Азарбайджанська	18	(0.6)		
Вірменська	3	(0.2)		
Таджицька			27	(1.4)
Узбецька	25	(0.4)	88	(1.1)
Туркменська	7	(0.6)	21	(1.4)
Казахська	862	(13.2)	762	(8.2)
Киргизька	64	(6.5)	137	(6.6)

При аналізі розміщення українців поза межами УССР треба окремо обговорити розміщення українців в тих республіках, в яких вони розпорошені і не становлять поважнішого відсотка (надбалтицькі, закавказькі, середньоазійські), окремо в сусідніх з Україною — Білорусі, Молдавії, в Казахстані і Киргизстані, які становлять українські поселенчі землі, і, нарешті, в Російській СФСР.

В надбалтицьких республіках живе нині 63 000 українців, що становить 1,1% всього населення. Це все елемент, який наслано за останні роки разом з росіянами (їхнє число в Надбалтиці — 1 047 000, або 17,5% всього населення) для русифікації краю. Вони розпорошені і найбільш підпадають впливові русифікації. Такі самі відносини на Закавказзі, де 1926 року жило 35 000 українців, а тепер в самій лише Грузії 52 000 (на всьому Закавказзі, мабуть, бл. 100 000) та в середньо - азійських республіках (Таджикістан, Туркменістан, Узбекістан), в яких число українців збільшилося з 33 000 на — 126 000.

Сильну групу українці становлять в Молдавській ССР тому, що до її складу входять окраїни української етнографічної або мішаної українсько - молдавської території і тому, що в усій Басарабії є низка українських етнографічних островів. Порівняння із станом 1926 року важке через брак докладнішого і вірогідного матеріялу для тогочасних національних відносин Басарабії. Звертаємо увагу, що в світлі перепису число українців далеко перевищує число росіян (293 000);

(Закінчення на стор. 3-тій)

НА ТЕМИ ДНЯ

ГЕРОЇ ПОНЕВОЛІ

Уся світова преса, а з нею й „Свобода" поінформували своїх читачів про врятування моряками американського літаконосця „Кірсаджа" чотирьох совєтських вояків, які попали в халепу: сорок дев'ять днів мусіли провести в баржі, що її захопила була буря і віднесла від Курільських островів у відкритий океан. Врятованих вояків доставлено через Сан Франціско до Ню Йорку, звідки, по кількаденному перебуванні на „дачі" совєтського посольства на Лонг Айленді, від'їхали вони кораблем „Квін Мері" до Англії, а далі літаком — додому. Виснажені, напівмертві від довготривалої голодівки, згадані чотири вояки — з-поміж них два українці — заслуговують на якнайбільше співчуття, бож не з доброї волі відбули вони ту страшну подорож по хвилях розбурханого моря з мінімальним запасом харчів. Таку нормальну людську реакцію — співчуття — проявив недавно увесь американський нарід такождо летуна, що впав був із своїм літаком у стейті Колорадо в труднодоступних горах і, поранений, кілька днів мусів чекати на порятунок.

Большевицька преса всю ту подію з чотирма вояками представила зовсім інакше: цілий тиждень розписувала вона мимовільну мандрівку їх як „безприкладний подвиг совєтських людей", а самих їх називала не інакше як „совєтськими героями". Чи треба припускати, що поняття „герой" і „героїзм" недоступні для зрозуміння совєтських редакторів? Очевидно, ні. Вони все ж таки мусять знати, що героїзм — це небезпечний для життя акт, вчинений людиною в тій свідомості, що вона вчиняє його добровільно, з доброї своєї волі. Значить, морська подорож чотирьох героїв поневолі стала для большевиків ще одною нагодою, щоб потрясти світ галасливою пропагандою. Бо ж і подорожі „спутніків" у космічних просторах, а Хрущова — по країнах вільного світу, і рекорди совєтських спортовців на світових олімпіядах, а колгоспників — у вирощуванні свиноматок — все це йде в одному пляні з „геройством" чотирьох вояків, які напевно самі себе за героїв не вважають.

При цій нагоді пригадується широко розписувана в 1934 році совєтською пресою так звана епопея „Челюскіна" — корабля, що його затерло й роздушило кригою в Берінговій протоці. Залогу корабля, з особистого наказу Сталіна, знято з криги і доставлено літаками до Москви, де влаштовано їй надзвичайно урочисту зустріч. Капітана і кількох членів залоги відзначено званням „героя Совєтського Союзу", а решту нагороджено найвищими орденами. В анекдоті, який появився з тої нагоди і здобув собі широку популярність, один сірий совєтський обиватель дискретно питає другого: „Скажіть, будь ласка, Іване Івановичу, що б ви робили, якби отак пливли кораблем, а той корабель опинився серед криги і став потопати? — „Що б я робив? Ну, звичайно, вибрався б на кригу і чекав, щоб мене хтось порятував". — „Іване Івановичу, так ви ж таки герой Совєтського Союзу!".

В. С-ко

Наталя Павлушкова

СВУ і СУМ

(5)

Перші арешти в справі СВУ почалися ще в січні 1929 року в Харкові і в Дніпропетровському, а перші арешти в справі СУМ-у в одному з педагогічних технікумів на Полтавщині. Ці арешти заалярмували всіх, але, крім утечі й переходу на нелегальне становище, виходу не було. Від утечі Єфремов, Дурдуківський і Павлушков відмовилися (хоч одна така пропозиція втечі до Румунії була цілком реальна), бо вважали, що цим лише погіршиться становище багатьох людей. Свого мученицького хреста вони свідомо приймали на себе. Ішло тепер лише про те, щоб рятувати все, що ще можна було врятувати, що ще не було відоме ГПУ. Це завдання — ще до арештів, під час слідства і на судовому процесі — Єфремов і Павлушков виконали.

Тим часом арешти поширювалися. В лютому чи березні 1929 року заарештовано декотрих викладачів (кол. повстанців з часів БУД-у) сільсько-господарчих шкіл і технікумів на Уманщині, деяких студентів, в тому числі і Київського Інституту Народної освіти. Трохи пізніше ув'язнено викладачів і групу студентів кооперативного, художнього і ветеринарного інститутів. Але цими арештами центр СВУ і СУМу зачеплений не був. Лише після того, як ГПУ опрацювало матеріяли, здобуті комісією Озерського, матеріяли, здобуті від раніше викликаних на допити, але не заарештованих осіб, і покази заарештованих другорядних обвинувачених, лише тоді приступило воно до арештів керівних осіб СВУ і СУМ-у. Арештували їх за певною системою: в травні 1929р. за одну добу виарештуваний був весь керівний склад СУМ-у на чолі з Павлушковим, а на другий день — їх найближче оточення.

В кінці червня і на початку липня заарештовано педагогічну групу СВУ, вчителів і науковців на чолі з проф. В. Дурдуківським. Коротко перед тим намагався В. Дурдуківський покінчити своє життя в Дніпрових водах, але шпиги ГПУ, що слідкували за ним, не дали йому вмерти і тим запобігти наготованих для нього мук.

В кінці липня заарештовано Сергія Єфремова, Володимира Чехівського і інших провідних осіб, далі — медичну групу. На її чолі, безумовно, стояли акад. Т. Яновський і проф. В. Виноградов, але вони для чекістів вже були недосяжні, бо вмерли ще до арештів.

Розкриття величезної, на протязі багатьох років веденої „під носом" ГПУ праці СВУ — СУМ-у, дуже зачепило амбіцію цього терористичного органу комунізму. Не маючи докладних відомостей про чисельність складу СВУ, але за обсягом його роботи передбачаючи тисячі учасників, ГПУ застосувало масовий терор, керуючись правилом: краще заарештувати сто невинних, як випустити з рук одного винного. Як виявилося пізніше, слідчі перевірили десятки тисяч передплатників українських журналів та видань, абонентів бібліотек, вишукуючи там українських „буржуазних націоналістів", використало всю свою специяльну картотеку про „потенціяльних українських контрреволюціонерів" і перевели масові арешти по всій Україні. З кожним одним підозрілим заарештовувалося і його оточення. У в'язницях ГПУ опинилося багато кореспондентів Єфремова, Чехівського, Дурдуківського, Старицької-Черняхівської і ін. Коли згадати, що лише один Єфремов отримував щодня 30-40 листів тільки на свою домашню адресу з усіх кінців України і поза нею, не враховуючи пошти, що йшла на адресу ВУАН, то можна собі уявити коло підозрілих для ГПУ осіб лише з цього джерела. Як пізніше виявилося, роками перевіряли аґенти ГПУ кореспонденцію Єфремова і інших осіб з СВУ.

При такій методі масових арештувань, багато дійсних членів СВУ і СУМ-у лишилося на волі, а тисячі не-членів організації вмонтовано до судової справи і деякі з них попали навіть на судовий процес.

***

Слідство над керівництвом СВУ - СУМ-у було зосереджене в Києві. Декотрих привезли на слідство із заслання, де вони відбували кару за іншими обвинуваченнями. Декого, в тому числі і Володимира Доленка, привезли з заслання запізно, вже після закінчення процесу. Їм дали додаткові терміни ув'язнення адміністраційним порядком. Головних обвинувачених тримали під час слідства в льохах обласного і залізничого ГПУ, в „одиночках", де був запроваджений особливо суворий режим. Методи слідства, щодо головних підсудних були індивідуальні, і до кожного вживалася окрема тактика.

Коли я перебувала у так званому тюрподі Київського ГПУ, я чула особисто, як на моєму коридорі і на поверсі наді мною нещадно катували моїх товаришів, студентів художнього та кооперативного інститутів та інституту народньої освіти. Їм ламали ребра, відбивали все всередині, обкладали льодом. Я чула їх зойки й крики від тих нестерпних мук.

***

З кінцем процесу справа СВУ - СУМ-у не тільки не завмерла, а, навпаки, розвинулася до таких розмірів, що нею зайнявся Кремль, зокрема Сталін. Процес зірвав машкару з так званої „ленінської національної політики" не тільки в очах українців, але й всіх інших поневолених народів СССР. Процес показав, що українська нація не визнає жовтневої контрреволюції, бореться в умовах терористичного московсько - большевицького імперіялізму. В обуреній процесом СВУ - СУМ-у Західній Україні почали зникати совєтофільські настрої, і КПЗУ (Комуністична Партія Західньої України), так старанно в свій час розбудована Скрипником, лишилася майже без членства. Ідеї СВУ - СУМ-у, через відповіді підсудних, що були самим урядом необачно розголошувані через радіо, запалили сотні тисяч українців до активної національної боротьби.

Як гриби по дощі, виростали нові організації СВУ - СУМ-у, особливо в середніх і високих школах і у війську. Значно заактивізувалася праця нерозкритих клітин організації. Колективізація, по-звірячому запроваджена окупантом, була тим тлом, на якому нові й старі члени СВУ і СУМ-у створили вже безпосередню загрозу пануванню Москви на Україні. На чолі селянських повстанчих загонів, як ініціятори різних акцій та заворушень, і навіть у військових частинах стояли члени СВУ: Шопин, Бендик, М'ясоїдов, сумівці: Карайна, Крутько, Гризло і ін. Колишній повстанець, член БУД-у, член СВУ, — Рябенко, сумівці Мостовенко і Кравець, молодші командири 21 територіяльного Чернігівського полку, з кількома відділами полку, підняли таке велике селянське повстання в Городнянському районі, що влада змогла його здушити лише протягом кількох тижнів. І тільки після цього повстання була розкрита військова група СУМ-у на Чернігівщині, — „Вільне Козацтво".

СВОБОДА SVOBODA

ПЕРЕДПЛАТА:

На рік — $ 12.00
На пів року — 6.25
На три місяці — 3.25

SUBSCRIPTION RATES:

One year — $ 12.00
Six months — 6.25
Three months — 3.25

НАЦІОНАЛЬНИЙ СКЛАД НАСЕЛЕННЯ УССР

(Закінчення зі стор. 2-ої)

попри це в пресі, видавництвах, шкільництві — російська мова має непропорційні права порівняно до відсотка росіян, коли українці цих прав позбавлені.

Заслуговують на увагу відносини на Білорусі. За переписом 1959 року в Білорусі жило лише 150 000 українців (на Україні 291 000 білорусів), число, яке не відповідає дійсності. Кордони між Білоруською і Українською ССР, зокрема на заході, проведено так, що до Білоруси приєднано частину чисто української етнографічної території (середнє Полісся, частина Підляшшя), таким чином на території Білоруси живе майже 1 млн. українців, яких в переписі зареєстровано як білорусів. Це є лише ілюстрацією політики большевиків, що намагається всіма засобами ослабити українців. Бо, ніде правди діти, українці в Білорусі загрожені денаціоналізацією (в Білорусі немає шкіл з українською мовою і не визнається ніяких прав за українською мовою), тим більше, що їх національна свідомість невисока („поліщуки").

Далеко від дійсности відходять числа українців в Казахстані й Киргизстані, в яких, зокрема в першому, оселювалися українці з кінця 19 століття і вже за переписом 1926 становили в деяких районах відносну більшість (українська поселенча земля, так званий „Сірий Клин"). Як було вже сказано, число українців збільшилося в обох республіках завдяки примусовому і добровільному напливові українців, що шукали тут захисту під час колективізації, яких евакуювали сюди під чав війни, а тепер висилають на цілинні землі. За совєтським переписом з 1926 року, в Казахстані жило 861 000 українців; за переписом 1959 року їхнє число мало зменшитися до 762 000; за той час число росіян мало зрости з 1 280 000 на 4 014 000. Очевидна річ, в переписі зареєстровано більшість українців як росіян. Ми визначаємо (див. „ЕУ" 2, стаття „Казахська РСР"), що в Казахстані на 9 300 000 населення приблизно третину становлять казахи (за переписом 29.6%) приблизно по 30% припадає на українців (за переписом 8,2%) і росіян (за переписом 43,1%), а решта на інших*). Таким чином, число українців в Казахстані можна б визначити на 2 500 000 — 3 000 000.

Дещо подібні відносини мають місце в Киргизькій ССР, хоча тут українців далеко менше, ніж у Казахстані. Але і тут число українців значно вище від офіційних 137 000; мабуть воно не набагато нижче від дійсного числа росіян і становить бл. 300 000.

Зокрема катастрофічного спаду мали б зазнати ті українці, які живуть в Російській СФСР. Їхнє число мало б зменшитися на підставі переписів з 6 874 000 в 1926 році до 3 377 000 в 1959 році, себто на 51%, а відсоток їх порівняно з усім населенням зменшився б з 7,3 на 2,9 себто на 60%; іншими словами бл. 60% українців мало зникнути. Пригадаймо собі, де живуть українці на території РСФСР. Частина їх живе на суцільній українській етнографічній території (північна частина української Слобожанщини, Кубань), частина — на мішаних українсько-російських просторах (Сх. Передкавказзя), частина на українських поселенчих землях в Азії, і то здебільша компактною масою („Зелений Клин" на Далекому Сході, „Сірий Клин" у Середній Азії), що зменшує небезпеку русифікації. Лише невелика частина українців живе етнографічними островами (Надволжя, Уральщина) або в повному розпорошенні. З другого боку, не забуваймо, що в період між двома переписами наплинули на терен азійської частини РСФСР сотні тисяч українців з УССР, і тому, якщо дані перепису 1959 року є вірні, то цим самим большевики дають доказ своєї детермінаційної політики щодо українців взагалі, а в Російській СФСР зокрема, і ми можемо їм поставити питання: що сталося з до 5 000 000 українців в Росії, які зникли? Або — число українців подано зовсім фальшиво. Ми можемо припускати, що, з одного боку, частина українців зазнала дійсно русифікації, але, з другого — принаймні половину українців записано в переписі як росіян.

Число осіб українського походження в РСФСР можна визначити на 8 - 9,000,000; скільки з них вживає ще української мови — годі сказати, але це число не буде менше, ніж 5 000 000 (?).

Число українців в СССР

За переписом на 15 січня 1959 року в усьому СССР жило 36 981 000 українців, в тому числі 32 400 000 подало українську мову за свою рідну. Беручи до уваги, що також деякі неукраїнці подали за свою рідну мову мову українську, можна визначити число українців в СССР за мовою приблизно на 33 000 000. Зовсім точно порівняти числа українців за різними совєтськими переписами нелегко з огляду на зміни кордонів, які в тому часі мали місце, все ж таки загальне порівняння можливе. Ось воно:

Число українців в млн.

Рік	в сучасних кордонах	в кордонах до 17. 9. 1939 р.
1926	37.3 (приблизно)	31.2
1939	35.3 (приблизно)	28.1
1959	37.0	31.3 (приблизно)

Дані перепису 1939 року, за якими зменшилося число українців в СССР в давніх межах з 31 200 000 на 28 100 000 вважаємо фальшивими попри ті втрати, які за цей час дійсно понесли українці. Аналіза цих даних неможлива, бо подано лише число українців в усьому СССР, себто навіть не знаємо числа українців на Совєтській Україні.

Аналіза — зовсім загальна — останнього перепису приводить нас до висновку: якщо національні відносини в УССР представлено, мабуть, вірно, то число українців за межами УССР грубо сфальшовано. В цьому фальшуванні — яскраво політична тенденція звести український елемент за межами Совєтської України до мінімуму. Попри те, що ця 12-мільйонова українська маса не має жадних прав для своєї мови й культури (вона не має шкіл, не має будь-якого пресового органу, українською мовою не друкуються поза межами УССР жадні книжки), її число треба ще було большевикам зменшити в переписі до 40% дійсного числа Якщо йде про оцінку дійсного стану, то думаємо, що число українців разом із тими, які вже не вживають українс. мови, можна визначити в усьому СССР приблизно на 43 - 45 000 000, з чого в УССР живе 32 000 000.

Незабаром будуть опубліковані більш докладні дані про національний склад населення — по областях, районах і містах. Ці дані дозволять пізнати докладніше національні відносини в УССР. Вірного образу розміщення українців поза межами УССР та їх числа — знати не будемо. Факт, що совєтський перепис (у протилежність до перепису 1926) — не реєструє місця народження, не дозволяє нам пізнати процес мандрівок (припливу і відпливу чужинців на Україну і відпливу українців до інших частин СССР), а цим самим і внести корективи в неточності й фальшування останнього совєтського перепису.

*) Цікаво відзначити, що в переписі 1959 року „пропущено" 1 145 000 населення, яке не враховано до жадної національности.

ХРОНІКА ТРЕНТОНУ, Н. Дж.

Відділ УККА — Загальні Збори Відділу відбулися 27-го березня в залі парафії св. Йосафата при 1195 Дуд Евню в 6-тій год. вечора. Централю УККА заступав на Зборах мгр. Базарко, який виголосив доповідь про діяльність УККА. Відділ має 50 постійних платників УНФонду та коло 100 таких українців, що з різних причин перестали бути платниками. З-посеред 20-ти місцевих організацій лише 8 є членами У. К. К. А.: СУА, ООЧСУ, УНС, Провидіння, Самопоміч, Карпатський Союз, СУМА, ОДВУ, що сповняють свої членські обов'язки. Старанням Екзекутиви Відділу влаштовано спільні відзначення Роковин Державности і Соборности, а чого давніше в Трентоні не було, Свято 1-го Листопада, Роковини Т. Шевченка та імпрези місцевого значення. Старанням декількох членів Екзекутиви основано Кредитову Кооперативу „Самопоміч", пожвавлено діяльність Відд. „Самопомочі", проведено збіркові акції на УНФонд, УСХС, ЗУАДК, Інвалідів, залишенців та українців в Польщі. — Наладнано співпрацю з місцевими організаціями та душпастирствами трьох місцевих українських церков. Головою Відділу є мгр. Іван Костюк.

Відділ „Самопоміч" — відновив діяльність після довшого застою в праці в грудні 1958 року. Відділ проробив чималу харитативно - допомогову і культурну роботу, як ось проведено грошову збірку на залишенців, зеленосвяточну збірку для УСХС, збірку вживаного одягу і взуття для українців в Польщі, відвідувано хворих по домах і шпиталях, роздано грошові допомоги потребуючим членам трентонської громади, кольпортовано часопис „Новий Світ" та інші видання Централі „Самопоміч" і СУК. Наладнано співпрацю з Відділом УККА та місцевими організаціями та роблено старання для відкриття Кредитової Кооперативи „Самопоміч", які увінчалися успіхом, бо вже 6 березня відбулися Основуючі Загальні Збори Кредитівки, на яких обрано керівні органи, до складу яких увійшли: генерал Павло Шандрук, інж. Адам Мицик, мгр. Євген Гец, інж. Мирослав Чаповський, Зенон Федорович, Михайло Волинець, Іван Галик, Григор Глушок. Видатну допомогу в одержанні чартеру дав дир. Андрій Вук — керівник Кредитової Кооперативи в Джерзі Сіті і в Пасейку, член Управи СУК. Річні Загальні Збори Відділу відбудуться 3 квітня в 2 год. по пол., в залі парафії св. Йосафата. Головою Відділу є інж. Адам Мицик.

Відділ СУА ім. Кн. Ольги, що діє під проводом пані Романи Мицик — це одна з місцевих організацій, що тихою, але конструктивною працею діє для добра спільноти. Праця Відділу проявляється в збиранні матеріяльних фондів для вдержання діточого садка в Німеччині, піддержуванні матеріяльними засобами Централі СУА, місцевих членів Відділу та влаштовуванням імпрез. Цьогорічна „Маланка" принесла чималий касовий дохід для продовжування корисної статутової роботи Відділу та залишила і моральний успіх, бо того роду товариські імпрези приєднують до українського гурту розпорошений місцевий молодняк.

Відділ ОДВУ, якого головою є д-р Зенон Городиський впродовж звітового року проявив чималу активність. Одним із перших виявів пожвавлення активности. Скликав Громадську Нараду 12-го грудня м. р. в справі консолідації та координації діяльности всіх місцевих організацій та установ довкруги Відділу УККА. На Зборах винесено резолюцію, щоб створити т. зв. „Координаційну Трійцю" в особах: інж. Мирослав Чаповський, інж. Адам Мицик та п. Дмитро Шапочка. Завдання цієї „Трійці" було нав'язати розмови із таборами Визвольного Фронту та Демократичним Бльоком на базі гармонійної співпраці під спільною егідою місцевого Відділу УККА.

СУМ „Пласт" — Станиця в Трентоні під головуванням пл. сен. Івана Костюка (станичний) проявляє пожвавлену діяльність, що позначується традиційними вже на терені Трентону „Пластовими Апелями", яких продовж останнього часу відбулося 5, присвячених: Ювілейному Рокові Гетьмана Івана Мазепи, 1. Листопадовому Зривові, Роковинам 22 Січня, Митрополитові Кир. Андреєві, великому приятелеві молоді, Роковинам смерти ген. Т. Чупринки, Роковинам Самостійности Карпатської України та з нагоди трагічної смерти пластуна Степана Бандери. Не занедбується і виховної роботи серед молоді, що позначується щотижневими сходинами по гурткам, прогулькам, участь поодиноких пластунок і пластунів у громадських імпрезах, відвідуванням членами Станиці Курсів Українознавства, доповідей, концертів, тощо. — Пластова Молодь переводила збірку на пластові табори в Німеччині, на покриття коштів участи українських пластунів у Світовому Скавтовому Джемборе в 1959 році, на допомогу українцям в Польщі, в користь українських інвалідів та в користь своєї власної Організації „Пласт".

Осередок СУМА — проробив конструктивну діяльність в напрямі виховання молоді в українському дусі. Своєю діяльністю Осередок може похвалитися неабиякими успіхами. До того причинилися: спортова ланка Юного СУМА під кер. Олекси Пліщука, мандолінова оркестра Юного СУМА під кер. мгр. Ярослава Лабки, мішаний хор Юного СУМА під кер. Люби Понятишин та танцювальний гурток „Горлиця" під керівництвом Дмитра Надраги. Усі ланки проявляють живу діяльність, даючи виступи для української публіки, але також для американців. На Загальних Зборах Осередку 28 лютого обрано Провід з головою Андрієм Галайдідою. В склад Управи Осередку ввійшли: Микола Колодій — заст. голови, Михайло Логін — секретар, Роман Максимів — орг. реф., Михайло Кузів — фін. реф., Микола Шлапак — господ. реф. й Олекса Пліщук — реф. Юного СУМА.

Коляда в 1960 році проводилася у нашому місті, як і минулими роками „на всіх і на вся". Колядували три церковні комітети, очусівці, одвудівці, сумівці, пластуни, і т. д. Таким способом щораз то більше поглиблюється розгардіяш, що у своїх наслідках доводить до сумного явища, бо громадянство перестає бути жертвенним на такі цілі як УККА, ЗУАДК, інваліди, залишенці.

Роковини Самостійности і Соборности України — відзначено спільно і соборно при співпраці існуючих в нашому місті організацій. В губернатора стейту Ню Джерзі і в мейора міста відбулися прийняття делегацій місцевого громадянства, у висліді чого підписано проклямації „Українського Дня Незалежности", а на Сіті Гол в дні 22 січня був завішений поруч американського і український прапор. В неділю 31 січня відбулися в трьох місцевих українських церквах Торжественні Богослуження в намірення Українського Народу й Панахиди за поляглих Українських Героїв. Місцева Станиця „Пласту" відзначила Роковини Пластовим Апелем, на якому промовляв до зібраної молоді та старшого громадянства генерал Павло Шандрук, а ввечорі того дня відбувся в залі парафії Пресвятої Тройці Святочний Вечір, на якому промовляв отаман УСС д-р Никифор Гірняк, а в концертовій частині програми приймали участь: співаки солісти пп. Степан Шилкевич (бас), Іван Самокішин (баритон), піяністка пластунка Христя Ковшевич — піяністка акомпаніяторка пластунка Люба Турчин, Григор Кононенко — декламація та Діточий Хор Школи при Укр. Амер. Демократичному Клюбі під керівництвом А. Сенька. Чистий дохід із Свята призначено в користь українських інвалідів.

Свято Героїв влаштував місцевий Відділ СУА 6 березня в залі парафії св. Йосафата. На програму цього гарного Свята зложилися: вступне слово голови Відд. — п. Роман Мицик, доповідь п. Лесі Храпливої — відчитала п. Віра Бідна, декламація п. Марії Лампіка, виступ Жіночого Хору Відділу під кер. пані Ірини Бованько та інсценізація поетичної драми Лесі Українки „На руїнах", в якій приймали участь: пані Людмила Сердюк, Анастазія Войцун, Марія Лампіка, Мирослава Глушок, панове Іван Самокішин, Іван Головко, Богдан Хабурський і Орест Мицик. Мистецький провід і режисерія інсценізації: п. Людмила Сердюк.

Доповіді на тему „Мюнхенська трагедія" виголосив проф. Іван Вовчук 27 грудня м. р. та інж. Євген Маланюк на тему „Гетьман Іван Мазепа — тло і постать" 13-го березня ц. р. Обі доповіді відбулися старанням Українського Народного Університету при місцевому Відділі ООЧСУ та Осередку СУМА. Доповідь на тему „Ідейно - політичне безґрунта „революційних демократів" виголосив 16 січня ред. В. Коваль. Ця доповідь була зорганізована місцевим Відділом СВУ.

Пластовий Апель — присвячений 21-Річчю Самостійности Карпатської України та 10-Річчю Смерти генерала Т. Чупринки відбувся 13-го березня в залі парафії св. Йосафата. Участь в Апелі взяла пластова і студентська молодь та чимала кількість старшого громадянства. Наказ Старшини Станиці відчитав пл. сен. Іван Костюк, який командував апелем. Слово про ген. Тараса Чупринку — прикладного пластуна, сказав пл. сен. д-р Теодозій Крупа. Доповідь про Карпатську Україну — виголосив голова місцевої Студентської Громади мгр. Дмитро Січ.

Пам'ять Ген. Т. Чупринки — відзначили місцевий Відділ ООЧСУ та Осередок СУМА 5 березня в залі парафії св. Йосафата Святочними Сходинами, на яких допвідь виголосив Богдан Дубик. Панахиду за спокій душі відправили в церкві св. Йосафата 13-го березня оо. Теодозій і Осип Атаманюки. На Панахиді були приявні в одностроях та з організаційними прапорами пластова та сумівська молодь і члени ООЧСУ.

юко

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Концерт піяністки Руслани Антонович у Вашингтоні, Д. К.

У переповненій залі Філіпс Ґаллері у Вашингтоні відбувся 1-го лютого надзвичайно вдалий концерт відомої піяністки Руслани Антонович. Артистка захопила присутніх не тільки своєю досконалою технікою, алеще більше глибоким почуттям та завершеною інтерпретацією творів великих композиторів.

Рідко виконувана соната ор. 109 Бетговена у виконанні талановитої артистки зробила глибоке враження на всіх, — а „Симфонічні етюди" Шумана зачарували своїми романтичними мріями та свавіллям зворушили бажання та потяг у далечінь не тільки в молоді.

Навіть всім відома Д-дур Соната Моцарта прозвучала під легкими пальцями піяністки якось по новому. Тут діє вплив доброї школи. Вона закінчила Віденську академію у 1954 р., де її вчителем був славетний Ріхард Гавзер. Пізніше вона вчилася в інших славних професорів музики та завершила своє студіювання у М. Мюнца і Леона Фляйшера. Та вона є також особою — артистичною індивідуальність, а це головне в мистецтві.

Дві останні точки були присвячені надзвичайно трудним токкатам: Равеля та Прокофієва. Обидві були виконані з великим запалом та незрівняно чітким ритмом, що захоплювало всіх.

Дякуємо цій справжній високо обдарованій артисці і бажаємо їй успіхів в дальших художніх досягненнях.

проф. Микола Недзведський

● **Британські часописи** повідомляють, що голова еспанського уряду генераліссімус Франко зазнав удару серця після свого повороту з полювання два тижні тому. Офіційно заперечено тому.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк, 149 2-га

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю дня 1-го квітня ц. р., відбудеться у приміщенні Клюбу доповідь Василя Косаренка - Косаревича на тему „Сходознавство в науці і в політиці". Початок о год. 8-ій вечора.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських

В КОНҐРЕСІ ЗНОВУ ЗАПРОПОНОВАНО РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

клямацію заявивши, що третій тиждень липня повинен відтепер бути відзначуваний, як Тиждень Поневолених Націй; і

Тому, що З'єдинені Держави Америки твердо обстоюють принцип самовизначення, вітаючи збільшення обширу волі і самоуправління та обстоюючи невід'ємне право народів поневолених держав жити під урядом свого власного вибору; і

Тому, що З'єдинені Держави Америки послідовно відмовляються посередньо чи безпосередньо признати політичний статус кво уярмлених націй, що його лідери російського комунізму вперто намагаються накинути країнам вільного світу і зокрема З'єдиненим Державам; і

Тому, що досягнення справедливого і тривкого миру є неможливе без привернення волі, незалежности, і національної суренности окупованим націям, силою включених в російську комуністичну імперію, З'єдинені Держави Америки рішені змагати всіми мирними засобами до еманципацій тих держав; отже

Тому Палата Репрезентантів (спільно з Сенатом) постановляє, що —

1) Конґрес З'єдинених Держав потверджує свій намір рішучо піддержати народи поневолених націй в їхніх аспіраціях до свободи, волі і національної незалежности.

2) Конґрес З'єдинених Держав запрошує всі нації і всіх людей доброї волі до активної співпраці в хрестоносному поході за справедливий мир і волю для всього людства; і

3) Конґрес З'єдинених Держав закликає Президента на найближчій конференції на вершинах обстоювати енерґійно, як справу першої ваги, невід'ємне право всіх народів на самоуправління, індивідуальні свободи та основні людські вольності та, зокрема привернення цих Богом даних прав народам окупованих держав".

Цю саму резолюцію вніс в Сенаті З'єдинених Держав сенатор Даґлес, і її також після прочитання ,скеровано до комісії закордонних справ. Сенатська резолюція має число 95. Резолюція в Палаті Репрезентантів була внесена 21 березня, а в Сенаті 23 березня ц. р.

Ансамбль камерної музики в Дітройті виконає 2-го квітня фортепіянове тріо В. Витвицького

Дітройт. — В суботу 2-го квітня, о год. 8-ій вечора в залі Інтернаціонального Інституту при 111 Іст Кірбі відбудеться концерт камерної музики у виконанні окремого Ансамблю камеркої музики, яким диригує відомий диригент наш земляк із давніше прибулої української іміграції, Тарас Губіцький. На програму цього концерту, крім творів Б. Сметани, Ричарда Арнела і Франца Шуберта, складається також Фортепіянове тріо українського композитора Василя Витвицького з Дітройту. Завдяки громадському виробленню диригента Т. Губіцького вступ на цей концерт безплатний. Тарас Губіцький народився в 1908 р. в Дрогобичі і від 1910 року живе у ЗДА і Канаді. Критика високо оцінює його диригентські здібності.

Ніксон заповідає важну виборчу кампанію --- без особистих нападів

Линколн, Небраска. — Віце-президент Ричард М. Ніксон на зборах республіканців заявив, що він вестиме цього року велику виборчу кампанію і не залишить жадного стейту у змаганні здобути для своєї партії перемогу, якщо він в липні на номінаційній конвенції в Шикаґо буде найменований на кандидата на президента. Ніксон спростував ті поголоски, що він мовляв, вірячи в свою перемогу, буде вести свою виборчу кампанію тільки для паради. На думку Ніксона і радіо і телевізія не заступлять того, що дає виборцям особиста зустріч із кандидатом. Республіканська кампанія повинна початися не завчасно і не запізно, вона повинна початися зараз по конвенції і посилюватися аж до виборів. Ніксон не залишить без виборчої кампанії тих стейтів, які вже уважається за певні республіканські. Віце-президент заповів, що вестиме таку завзяту і широку виборчу боротьбу, якої ще не було, але не робити особистих нападів на противників, ані не буде відповідати на особисті атаки.

Сенатор Проксмайр вніс законопроєкт про правибори у всіх стейтах

Вашингтон. — Сенатор-демократ із Висконсін вніс законопроєкт про те, щоб у правиборах у всіх стейтах вибирали кандидатів на президента. Цей законопроєкт допагається зміни конституції, тому тін був би новою поправкою до конституції ЗДА, коли б його ухвалив Конґрес відповідною більшістю голосів, а пізніше ще мусіли б ту поправку ратифікувати більшістю трьох четвертих стейтів цієї країни. Сенатор Проксмайр заявив, що деякі стейти майть правибори, але не у всіх стейтах вибрані у правиборах делеґати мусять голосувати на кандидата, якого бажали собі виборці; більшість стейтів зовсім не мають правиборів, тому найкраща розв'язка — це зробити правибори обов'язковими для всіх стейтів. Вони мали б відбутися у серпні кожного року, коли відбуваються президентські вибори.

Ботлер закликає до льояльности південних делеґатів

Дітройт. — На закінченні демократичної конференції делеґатів із 14-ох середньозахідніх стейтів промовляв голова Крайов. Демократичного Комітету Пол М. Ботлер, який закликав делеґатів із південних стейтів на номінаційну Конвенцію в липні ц. р., щоб вони були льояльні до партійного проводу, хоч можуть бути до нього в опозиції. Ботлер заявив, що партійний провід жадатиме „заяви льояльности" від тих делеґатів на конвенцію, які не мають інструкції й зобов'язання голосувати на тих кандидатів на президента і віце-президента, яких вибере партія. Коли ці делеґати з 6-ох південних стейтів Аркенсо, Луїзіяни, Алабами, Джорджії, Південної Каролайни і Міссісіпі не схотіли б підписати вимаганої льояльности, тоді партійний провід не допустить цих делеґатів на конвенцію в Лос Анджелесі. Ця заява Байлера викличе напевно ще більшу опозицію південних демократів проти голови Крайового Комітету. Ботлер заявив, що демократи мусять підтримувати в своїй виборчій плятформі вимогу ухвалення ліберального законопроєкту про охорону громадянських прав, а південні демократи є проти такого законопроєкту, і тому можна сподіватися, що прийде до непорозуміння на демократичній конвенції між південними і північними та західніми демократами.

● В Ню Йорку відбулася конференція в справі алькоголізму, яка ствердила, що три відсотки робітничих сил в цій країні — це алькоголіки. Професор Корнельського університету д-р Гаррісон Трайс твердив, у своєму докладі, що між виконними урядовцями великих компаній відсоток алькоголіків є ще більший. Важлива річ — це почати лікувати алькоголіків на початку їхньої недуги, бо тоді певне і легке вилікування.

Помер Петро Занько, довголітній секретар 355 Відділу УНС в Ст. Джозеф, Мо.

Петро Занько, довголітній секретар відділу УНС в Ст. Джозеф та невтомний працівник української громади, помер несподівано на удар серця в дні 19 березня ц. р. Покійний походив зі села Молоцковичі, пов. Яворів, до ЗДА прибув в 1914 р. Визначався великою працьовитістю для добра української громади та союзового відділу і багато причинився до росту і розвитку українського громадського життя в Ст. Джозеф. Смерть цього визначного діяча є великою втратою для місцевої української громади та УНСоюзу. Покійний залишив дружину Марію і дітей Анну, Катерину, Івана і Степана.

Шаховий Турнір за першенство СУАСТ — Схід

Як повідомляє Ланка Шахів Союзу Українсько-Американських Спортових Товариств, в суботу та неділю 2 і 3 квітня 1960 відбудуться індивідуальні шахові першенства делеґатури Української Спортової Централі на сході. Влаштовує їх Ланка Шахів СУАСТ під проводом ланкового Леоніда Харченка в приміщенні — домівці Українського Спортового Клюбу при 12 Ст. Маркс Плейс в Ню Йорку. Початок цих шахових змагань, що будуть розіграні в п'яти рундах швайцарською системою, назначений на год. 10.00 рано. Переможці цих змагань будуть репрезентувати СУАСТ-Схід в шахових першенствах українців Америки та Канади.

(в. с.)

ЗДА приспішують продукцію викривачів керованих ракет

Вашингтон. — Департамент оборони повідомив при кінці тижня, що робиться велике перегрупування в плянах оборони країни і першенство в продукції матимуть ті роди зброї, які зможуть в найкоротшому часі збалянсувати ту деяку перевагу в продукції далекосяжних ракет, якою тепер втішається СССР. Департамент оборони в першу чергу плянує приспішити програму продукції ракети „Мідас", яка призначена на те, щоб викривати випущення ворогом керованих ракет. Мають також в приспішеному темпі докінчити другу і третю групи інсталяцій вчасного алярму, які повідомляли б про появу ворожих ракет. — Перша група цих інсталяцій є на Ґренляндії, а друга на Алясці. Третя має бути збудована в Англії. Працюється також над поліпшенням тих літаків, які мали б винищувати ворожі ракети. Мають виготовити нові типи ракет, — призначених для літаків Ф-106. Покищо не є відомо, чи згідно з цим пляном буде збільшене число далекосяжних ракет „Атлас", але видатки на ракети „Мінютмен" мають збільшити.

Сен. Джансон вирішить справу своєї кандидатури аж перед конвенцією

Вашингтон. — Із кол приятелів сенатора Линдона Б. Джансона повідомляють, що він вирішить справу своєї кандидатури на президента за місяць або два перед Демократичною номінаційною конвенцією, яка почнеться 11-го липня в Лос Анджелесі. Спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн, який найбільше аґітує за номінацію свого тексаського земляка, сказав прихильникам сенатора Джансона, щоб чекали на повідомлення „десь так перед конвенцією". Останні правибори відбудуться в Каліфорнії і Південній Дакоті в дні 7-го червня, а зголошення кандидатур в тих двох стейтах мусить відбутися 7-го і 8-го травня. Аж тоді сен. Джансон повідомить, чи він буде кандидувати, бо він, подібно як і сен. Стюарт Саймінґтон не думає брати участи у правиборах. Сен. Джансон є провідником демократичної більшости в Сенаті, і коли б він зголосив свою кандидатуру під час сесії Сенату, то не міг би з успіхом і об'єктивно виконувати свого проводу в Сенаті. Йому закидували б інші демократичні кандидати, що він надуживає свого становища для підтримки своєї кандидатури. Його приятелі гадають, що він зможе ще перед конвенцією здобути коло 500 голосів, а до номінації треба 761-го голоса.

Шеф розвідки диктатора Трухілльо давав наказ вбити свого шарже д'афер в столиці Коста Ріка

Ню Йорк. — В столицях американських латинських держав знаходяться документи, які мають свідчити про те, що шеф військової розвідки при уряді домініканського диктатора-президента Рафаеля Леонідаса Трухілльо підполковник Джан Аббес Гарсія видав був наказ другому секретареві домініканської амбасади в столиці Коста Рака Пабльові Джіодіселлі Веляскезові вбити шарже д'афер цієї амбасади Альфреда Фернандеза Сіма тому, що він „був зрадником Трухілльо" і задумував покинути службу в амбасаді та вибрати волю й просити азилю за кордоном. Веляскез не хотів виконати цього наказу і зволікав вісім днів, а після того 4-го лютого цього року разом із документами покинув домініканську амбасаду разом із Фернандезом Сімою, та обидва просили азилю у венесуельській амбасаді в Сан Хосе, повідомляючи президента Трухілльо, що не можуть бути в його службі та виконувати накази про вбивство людей, що інакше думають. Справу цю розглядає тепер комісія для справ миру при Організації Американських Держав.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СИРАКЮЗИ, Н. Й. — Т-во „Українська Січ", Відд. 39, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 3-го квітня 1960 р., в год. 3-ій по пол., в залі УНДому. Збирання вкладок буде в суботу, 2-го квітня, від год 7-10 веч. і в неділю, 3-го квітня, від год. 12-3 по пол. Проситься членство обов'язково прибути на Місячні Збори. — Управа.

Посмертні Згадки

Франько ВАСЬКО, — довголітній член 196 Відд. УНСоюзу в Джерзі Сіті, помер 11-го березня 1960 р. Покійний походив зі с. Буковець, пов. Турка, Зах. Україна. Полишив у великому смутку дружину Марію, 4 синів та 5 внуків. Похорон відбувся 15-го березня 1960 р., з пох. заведення Івана Ковальчика до української католицької церкви св. ап. Петра і Павла. Покійного поховано на цвинтарі Св. Хреста в Н. Арлінґтоні. — Вічна Йому Пам'ять!
Н. Цінурчин, секр.

Теодор МАРИЛІВ — був. член Відд. 276, а послідньо член 161 Відд. УНСоюзу в Ембридж, Па., помер на удар серця 18-го грудня 1959 р., на 68 році життя. Покійний походив з села Хаців, пов. Турка, Зах. Україна. Полишив дружину Катерину, та 3 братів, які живуть в Україні. — В. Й. П!
Подав М. Фук

Марія БІЛИЙ, членкиня Т-ва „Сокіл", Відд 334 УНСоюзу в Клівленді, Огайо, померла 18 березня 1960 р. Покійна походила зі с. Поляна, пов. Старий Самбір, Зах. Україна. До Т-ва і УНСоюзу вступила в 1927 році. Полишила у смутку 2 синів: Івана і Володимира, 1 замужну доньку Стефанію та 5 внуків, 2 братів Івана Гамера в Пенсилвенії та Дмитра в Клівленді. Похорон відбувся 22-го березня 1960, з пох. заведення до кат. церкви св Петра і Павла, при участі Родини, Приятелів та членів Т-ва „Сокіл". — Вічна Їй Пам'ять.
Гр. Кисіль, секр.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

● РОЗШУКИ ●

Анна Фута з краю, село Городниця, Гусятинського повіту, пошукує сестру, КАТЕРИНУ ФУТА, (дів. ім'я) по чоловікові СОБОЛЬ, зі села Самолуска, того ж самого повіту, яка виїхала з краю правдоподібно 1913 р. із сином Сарафимом, місце замешкання: Торонто, Канада. Хто знав би про неї, або вона сама, прошу писати на адресу:
Alex KOZIJ
15227 Cone Road
Maybee, Mich.

Дмитро Ковальчук пошукує МИХАЙЛА КОРМАНА, восвід. Тернопіль, Зах. Україна. із села Микуливки, пов. ЗбОрів, Подам всі інформації про сина його рідної сестри. Хто знав би про нього, або він сам, прошу зголоситися на адресу:
Wladimir ZAREMBA
45 Cottage, P. L.
Roosevelt, N. Y.

Пошукую АНДРІЯ БАНДРІВСЬКОГО, що жив у Франції в селі Мерсі, депар. (Алієр), а тепер перебуває у стейті Вашинґтон. Точної адреси не знаю. Прошу писати на адресу:
Olga CZEREWATY
1410 N. Hoyne Ave.
Chicago 22, Ill.

Пошукую племінника, ІВАНА ПАВЛОВИЧА ЄРЕМЕНКА, нар. 1918 р. з станиці Передової на Кубані. В армію був покликаний в Ставрапільському краю, в Зелінчуцькому районі. Прошу писати на адресу:
Кирило Михайлович Єременко
1901 8th Ave., No.
Minneapolis 11, Minn., USA

ТАРЗАН, ч. 4429. Невдача!

A DEATH-FIGHT PROGRESSED AS JIM CROSS DESPERATELY FACED THE LORD OF THE JUNGLE.

Боротьба на життя й смерть продовжувалася, коли Джім Кросс розпачливо боровся проти короля джунґлів.

THE MAN CIRCLED WARILY. TARZAN WAS POISED, WAITING FOR AN OPENING...

Чоловік обережно обертався. Тарзан був зрівноважений і чекав на початок атаки...

THEN, IN FRENZIED HASTE, CROSS LEAPED FORWARD WITH A SLASHING STROKE -- BUT HIS AGILE ENEMY ARCHED AWAY!

Аж нагло в шаленій кваплівості Кросс скочив вперед із гострим ударом... Але його рухливий противник відскочив набік!